

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

KINANDE Heart Book

OMUTIMA W'OMUNDU

**OMUTIMA W'OMUNDU KUTSE EKIO
KY'EKIRIMU KY'OMUNDU**

**“EKYIKANGANISYO KY'ERISOSEKANIA OMO
SY'OFOTO 10”**

Copyright ANGP

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 - 02-322 - 07 - 6

E-MAIL : info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Une Mission de Littérature évangélique financée de dons)

(Reg. No. 1961/001798/08)

OMUTIMA W'OMUNDU

ENYUMBA YA NYAMUHANGA KUTSE

EKYIBAMBIRO KYA SATANI

(1 Yoini 3:4-10)

Eki si kitabu kihyakihya. Kyatsuka erisakwa omo kieranza hakuhi N'emituta n'ebirimo 200 na mokyatsumula ebigonye by'abandu. Ni kisosekanio ky'ekirimu ekyobandu bangatoka eriminya emibere yabo ngoko Nyamuhanga akasamalira. Abakayiminya ngoko ni beny'amalolo ni bangi na bakabya babinduka, ibabya no mutima muhya ne kirimu kihya.

Erisoma ekitabu'eki, uminye ngoko kiri kilorero omo wangatoka eriyilangira. Wangabya muyira, Mukristo, oyutikirirye, oyuterirye kutse erisub'enyuma, ukandisunga ekitsutsu kyaghu ngoko Nyamuhanga akalangira oko Nyamuhanga syaliko mutagato. Akalebaya omo mutima w'omundo.

Sitani ni tata wa Mabehi, omukama w'omirimya kandi ni Nyamuhanga w'ekinigho kino. Akayiyira m'omulaika w'ekyakakala ngokwabangi bakinikiririe. Si mulaika w'ekiakakala nakandi, bakohitana balebya efoto y'iwe eyikamutsutsikania gokwane. Nf'eritsuka na kera, na hatya abakwenda ba mabehi bane. Na sikyeriswekyia kusangwa shetani akayisosekanaya ng'omulaika w'ekyakakala (2 Korint. 11:13-14).

Sibalikiriraya kusangwa nyamuhanga mubi w'ekihugho kino abiririba ameso w'obulengekania bwabo ati sibalangire ekyakakala k'yengul yowene ey'olukengerwa Iwa Kristo, oyuli kisosekanio kya nyamuhanga. (2 Korint. 4:4). Abakola nabi boshi na batikirye ni baholi na mbumi embere sya Nyamuhanga omo mugendere y'ekihugho kino, omwani w'ekyanya, omulimu owakakola lino omo bagala bobutakenga. Ameso wabo atyalibukala omwihera liabo, ibakalolaya okwitogota lyekera na kera. Oyukabug'ati syali ne kibi akayiteba'iyowenewene.

Irisoma ebihande bye kitabu'eki n'erigha ebitsutsu kutse esyofoto esirimo, ukandilangira iwowenewene omutima wawe.

Suyikakiraye eriyiminya ngoko Nyamuhanga akukangaya emibere ulimo. Ulige amalolo wawe na sigugane go kundi ekinywa kya Nyamuhanga kiti: Twamabuga tuti situli n'ekibi itukayiteba itwebenebene; n'ekwenene isiyiri' omwitwe. Nikwa twamakangia e'kwenene, ebibi byetu, Nyamuhanga syaliregula, kandi akakola eritunganene. Asyatubuyira ebibi syetun n'eritwerya kw'ekitatunganene kyetu kyosi. (1 Yoane 1:8-10). Omusasi wa Yesu Kristu Mugala wa Nyamuhanga akatweraya kw'ebibi biosi (1 Yoane 1:7). Kutse ukengekire Setani kutse ukengire Nyamuhanga? Ulimukobe we kibi kutse mukol wa nyamuhanga? Ekibi kyamasondola enzira yawe, sugan. Lirilyo lakira Nyamuhanga oyuyitegekerenie okwikubohola omu Yesu Kristu, oyowahika omo kihugo kino erilamia ababi, akatsutsanga obutoki bw'esitani eyikatuha erikola ebibi. Yesu ni mulamia wetu. Nyamuhanga mubuyirire anabalangire n'anasi ebibisire byosi byenyu, amalengekania n'ebynomukabisa omweb'yaho lyenyu. Kusangw'ameso w'omwami mukuli akalabalaba omo kihugo kyosi, eriyikangya mo w'amaka busana n'ab'omutima ahikene kwiye (2 K'yemyatsi y'emigulu 16:9). Kusangw'ameso wa Nyamuhanga ali oko syonzira sy'omundu, akalangira eribasula liwe lyosi. Sihali omwirimya kutse ekitsutsu. Aho abakola nabi bangaibisa (Yobu 34:21-22).

Kusangw'asabya no bwaga bweribuyirwa'omwatsi w'abandu kusangwa'iyeye abya'asi ebiri omomitima ya bandu (Yoane 2:25).

Ehee: Obutseme bubi n'omundu oyukabuyira wa amalolo iouwe. Obutseme bubi n'omundu oyo mwami mukulu atesyaganzira kwe'ebibi, n'omundu oyute n'amatebo omo kirimu kiwe (Esyonyimbo 32:1-2). (Soma N'Esyonyimbo 51). Yesu anemutubirikira kandi netu monabuire: Mwase ukwi ngye, inywe bosu ko mukanuba n'eriheka ebiritohire, ngandibaluhukya. (Matayo 11:28-30).

1. EYELIMBERE

ERIBINDULA L'YESOFOTO

EYELIMBERE

Efoto eyi ikakangaya omutima w'omukali kutse w'omulume atikiririe, oyo biblia ikahula mo mubi, mwenye amalolo, oyo akasondolawa n'omulimu w'ekihugo kino n'omongumbu n'erisonda ly'omubiri. Eri sisosekanya ly'ekwenene ly'omutima ngoko Nyamuhanga akalangira. Ameso w'engula na wakasesa, akakangia obukundiria (Ngoko misyo ikabuga 23:29-33). Nindi alinobulige kwehi? Nindi awite olutongo kwehi? Nindi awite ameso awagatsukire kwehi? Abakasiba endambi nyiri omo bwabu, abakayasondasondaya obwabu obutulungene. Susamali obwabu omugulu bukabimba omo lutehi, omugulu bukandagala mukamereka. Okonduli bukaluma ng'enzoka, neribanda ng'enzwira. Ameso wawe ayalangira emyatsi y'handi.

Eyikwa y'omutwe y'efoto eyi, uamalangira omutima wondulu ikere nesyo nyama esikakangay'ebibi binene ebirimugo, kundi omutima ni bwikalo n'ekitumbi ky'ebibi. Omo buno bomuminyereri Yeremia akabugati: Omutima w'omundu ni weriteba kwilaba emyatsi yosi, kandi alwere nabi. Nindi wangatoka eiminyago kwehi? (Yeremia 17:9). Na Yesu iyowewene ati: Kusangwa omo mutima w'omundu momukahuluka amalengekania mabi, erisingira, eriiba, amaragane, erirumwa, ebibi byosi, eriteba, esyongumbu nyimbi, eriso libi, eritsuma, emiyiheko, obukiru, emyatsi yosi mibi eyi ikalwa omwisi w'omundu n'erimutsandya (Marko 7:21-23).

1. ENGANGA: Ngoko mundu akatsemere obubuya bw'enganga, hano omomutima w'omundu, ikakangaya eriyiheka kokiri kibi. Lusifero, muteya wabakeru; kera inimuheki w'ekiakakala wa nyamuhanga, omulaika wa nyamuhanga, omwilolo eli ery'eriyehe na mwahinduka mo nzigu ya nyamuhanga iye diabololo (Isaya 14:9-17; Ezekieli 28:2-17).

Eriyihaka likalwa omokyuna ky'omuliro na kikayihulukaya omo misindo mingyi. Abandu bangi bakayihaka omo buteke bwabo bungi omwamengi wabo we biyiro by'endata, omwiyisuga

obuyonzo ne lyambalo byo bugulu benene by'emibiri yabo, omo butega, mesege, obusanga ngoko ayabyakabuga (Isaya 3:17-24). Abandi bakayiketera obosokulu wabo, abandi ekihugo kyabo, abandi emibere y'ekihanda kyaso, abandi amasata kutse ebitsange, ibibirirwa aguko "Nyamuhanga akalwa n'abakayiheka, nikwa akakangaya olukogo oko bakayikehaya" (1 Petro 5:5). Nyamuhanga kakwa eliyipita lyobusu, n'emiyihalambo, n'enzira nyibi (Emisyo 8:13). Eriyanza likatsuka eri ogota n'eriyipipa likatanga eritoga (Emisyo 16:18).

2. EMBAYA : Enyama eyikakumba, iyabeha, y'oswire mw'esyongumbu. Ikakangaya hano esyongumbu sy'omubiri, amaragane, obutakwiso, no luteto. Amalolo aya amabikanya omo migulu eno o muheryo, akakangani ekwenene ye binywa bya Yesu ebyaminyerera kera hamahwa emituta ebigonye bibiri (2000) akabug'ati yiri nge migulu ye Sodomo ne Gomora. Emibere yeekihaya eki, dakali na malume basa babiribya nayo, nomo manyumba wa balyomokisomo omo matabali cwaga babene, omo biyiro, neyo tukatsungira asakolo betu; iyehe, embuto eyi eyobutsandyatsandya ikaherawa omo mitima ya bandu omo butsweka no butskwisoni, omo sinema, amasata, omo masako we bitabu byo muhanda nomo televizio nomo sindi nzira nyingi sikakolesibwa no mulimu diabol.

Bitya nyamunanga akahula mwilolo, balimwahula mo miaere mihya ya lino. Enzinge n'enzing: yo musuko; bakabiminyira omo masako awakasa oko magazeti, n'esiosinema esyobakabya bakalebya, neryo ibabya n'esisoni syeribinuuka nerilela e ilolo elyo. Abakakotaye masata we theatre omo kiputu bakabya nemibere eyi; ibabya mhangi okwilendya omusuko. Ebyumba bye bagoma na basati nabyo ni mianya yo butakwisoni. Fsyombangi syosi esi ngoko Nyamuhanga akatubuyira sisiro omo musindo wa Yosefu. (Emzuko 39 ne binji) Lero no musyakulu muyira we pono we kihanda kye zoulou eyikwa we Africa syalitikatika eriita musingiri. Musyakulu syasi Nyamuhanga ngitwe bandande ngoko tutula tukamusegera kwe sondere kutse omubale ogumire ko musingiri. Ebi byangaturakangirira itwe balino mo bandu be kisungu ngoko twangabya ne rituminyisya olubanza lwe nduli. Nyamuhanga akatubuirira ati

situtsange omo luteto lirilyo tulusage. “Nikwa oyukamatikana n’omukama akabya kirimu kicuma naye. Musage obusingiri, ebindi bibi omundu akakola biri eyihya oko mubiri wuwe, nikwa owundu oyukateta akahalaya omubiri wuwe. Simwasi k’omubiri wenyu ni nyumba ya Nyamuhanga abaha kwehi? Nywe simuli benyu, muli ba Nyamuhanga (1 Korinto 6:18-19). Neryo mundu amaherya enyumba ya Nyamuhanga, Nyamuhanga asyamuherya; kusangwa enyumba ya Nyamuhanga ibuyirire, nenyu muli enyumba eyo (1 Korinto 3:17).

3. ENGULUBE : Engulube isosire ekibi kyobukundirya; ni nyama yo butsande, eyiteyisuga, ikahunahuna omo nzira ikalya byosi byowene ne bibi; ikabya no mururu. Bitya no mutima musi akaliga ebyosi ebyokowa, makangirirya gosi, amasako gosi awagabagabene ne bikanganisyo byosi. Omubiri w’omundu ahangikire eribya obwikalo bya Nyamuhanga oyuliyo nikwa abiritsandyago omo naga ne taba wakamotya neritakunya yo, eloho ne byalya bitowene nemibere mibi mingi.

Emibere yerimotya enaga yabutura ko balume na akali naho siyitula oko nzuko. Obutoki bwa Nyamuhanga busa bukatoka eribohola babirikindwa ne taba na bakobe b’omulimo diabolo. Kwesi, abandu be kisomo si bangalengire erimoterya omo kisomo, ibakandilebya ngabakahiga bo omo mibiri yabo, kwilaba bakatsanday’emibiri yabo y’enyumba ya nyamuhanga. “Simwasi ngoko mibiri yenu ni bw’ikalo bw’ekirimu abuyirire kya Nyamuhanga... N’omundu amatsandya omubiri wuwe Nyamuhanga akasyamuheraya.” (1 Korinto 3;16-17; 4:18-19).

Omundu w’omururu naye akahalayako Nyamuhanga. Tukalya busana n’eribiyaho; sitwebyaho busana n’erirya. Omuwiri anganalya esyala ebisuyire, nikwa engumbu eyite no lulengo ikalakirirya biro byosi yiti: Umba, mumbe! Na pandi n’ebindi! Omwiso saliguta uyalihumulibawa. Ngono mwi lagana lyakera, owo mururu, n’omukundirya ibali n’enzumwa yerikwa omo mabue. (Eribuka ebihano 21:18-21).

Kusangwa mukundirya n’owe bihi bayiyira mo bera na riyitsingirako no tulo sikaleka omundu inambala ebisangi. Oyukabegera

obayaku akahemula tata uwe (Emisyo 23:21; 28:7). W'ibuke ngomuteke, owomururu, n'omukobe w'omwiso, mwahola n'erisumba ameso wuwe w'omokyuna kyo muliro, akagalwa kutsibu. Uasi obuhanya obukalw'okobutamiri nikwa sulihayira bo. Nyamuhanga akabuga butsiri hota omo kinywa kiwe ati sihali no mukundirya oyukasingira omo bwami bjwe.

Na bakakambo, na bakagulaya bo sibangingira omo bwami bwa Nyamuhanga. "Obulige okwabo abali n'obulumelume erypulya obwabu, n'abandu b'amaka eritulungania obututsi" (Isaya 5:22). "Obulige okoyukaha mulikyabo erilumba, imukatomeka obuti bwenyu mubo, erimukundisyabo nibya, neryo imwatoka erilola oko ndumbu yabo." (Habakuki 2:15). N'enanga, n'enyabulera, n'ebidali, n'erilenga, n'obwabu, ibiri omwiryana inene lyabo, nikwa sibetungerera emibiri y'omwami mukulu kutse sibelengekanaya emibiri y'ebyala biwe (Isaya 5:12). Simutesibawe, amaragane, kutse abakasab'esisumba, kutse abateti, kutse abalume abakatetana, kutse abibi, kutse abakundirya, kutse abakatsuma, kutse abanyeyi, aba sibendisyingira oko bwami bwa nyamuhanga. (1 Korinto 6:10). Amalolo owemibere yetu yomo kihugo kino ilangirikire ngoko (Galatia 5:19-20). Neryo erikola l'yomubiri limiyikere ndeke lyeri: erisingira, obukine, amaragane, erisaba esisumba, erilagula, obuyigu, erilwa, obuha, erihitana, eringena, erikangiriry'amabehi, eritsura, erikunda, eritamira, n'emyatsi yosi ngeyi. Ngababuirira ndeke kandi nyiti, abakakola ebiri ng'ebi sibesyabana mwanya omo bwami bwa Nyamuhanga. Simukunde omo bwabu, kusangwa hali eritamira, nikwa musule ne kiritu Abuyirire (Efeso 5:18).

Langira omulenge owo Yesu akabirikira abali ne nyota. "Omundu amabya ne nyota, ase kwingye asyapolae! "Ego! Obuli mundu oyukwirye nyota, mwase oko magetsi; n'inywe mutawite esyombuka, mwase mugule eyisande na masabu butsira mbuka kandi butsira buguli. (Isaya 55:1). Nikwa oyukapulaya amagetsi ago nasyamuha siendiswaswakw'enyota na kera. Nikwa amagetsi ago nasyamuha asyabya omwisi wuwe eyisoko y'amagetsi awakakununuka n'erimuha engebe y'erikota (Yoane 4:14).

4. EKULU : Yiri ngo bugata; ikaenda bolobolo. Omwatsi w'erisubya emibiri yowangakola monabuire iwabuguti ngasya-kolayo mwalindi mulya. Na kandi, buloyi, obumanzi. Obutikiriria ni busindwa. "Emiyitsutso yo mugata nyikamwita kusangwa ebyala biwe bikagana erikola" (Emisyo 21:25). Yosua mwabuga na bana se Israeli ati simubye bagata imo mwingira omo kihugo kyenyu kierilagano... Emibere yo mundu ni myolo okwihamba emiatsi ya Nyamuhanga. Yesu ati "Mulenge kutsibu eriingira omo lukyo luke" (Luka 13:24).

Oyukasondasonda akabisunga; obwami bw'elubula bukalwirinawa, n'abandu bomwaga bakalenga eryhamba obwamy'obo (Matayo 11:12). Obugata bukololeraya omundu yokw'ihera, bukakakiraya erilama n'obuholo b'omo mutima. Bukaleka itubya tusaba n'erisondya-sondyo ebindu ebiri elubula bya Nyamuhanga, n'eribya n'esyondagane nyingi sya Nyamuhanga, obugata bukatogotaya.

Nomugulu Nyamuhanga akakubwira ati: wanguhe erimuha omutima wawe monabwire muno, esitani nayo iyakubwira yiti monzo omongyata kutse kindi kiro ekitendisyaba na hake. Neryo iwahika okwihola isuliwalama, iwahola butsira Kristo. Nyamuhanga'ani: Lero monabwire, mwamowa omulenge wuwe, simukalaye emitima yenyu. (Baebriana 3;7-8).

Enzige ne nzige babirihera balinda bati bakasikiriraya omo kiro ekitolere, ibahika okwihola isibetalama. Engyakya si yawe. Abandu be afrika y'ikwa bakakolesaye kandi na kandi oluhu lw'akanyangoote bakalaula. Oko foto yetu ikakangaya akanyama ko kalingene ne bulaguli, obumanzi, obukumu, obulogho. Emibere eyi yabiriherya bigonye binene bya bandu. Omwanya werikwama Nyamuhanga oyulihyo, omugulu w'endwala n'erilengwako, omugulu w'obuyigu, w'obukubiri, litolere itwalakira Nyamuhanga ngoko kitabu kiwe kikatubwira ongatuwatikya. "Omwami mukulu akasondola omundu omonzira angayamo: (Esyonyimbo 37:23). Nyamuhanga akasikaya ekyika ky'ekisando ky'omundu n'eritsemema enzira yo mubuya. Nomwangatoga syangatayilunda amisi. "Kutse ngoko lutambi lw'eyikwa, kutse olutambi lw'endata eyolyuba likahuluka kutse eyolikalengera.

Nikwa Nyamuhanga oyukatwera, akakinda bandi inihangania abandi. (Esyonyimbo 75:6-8). Nyamuhanga mwaha emigambo ya bana be Israel atya “Simusyebanika ko mundu oyukalabaya mugala wuwe omo muliro kutse mwali wuwe, n’oyukalagula, oyukalagulira ebitu, kutse omukumu, kutse omulayi, kutse omusaki, kutse oyukakanaya n’abaholi, n’omukumu oyuka-birikira abaholi; kusangwa omundundi oyukakola emyatsi eyi ni nye oko Mwami mukulu” (Eryibuka ebihano 18:10-12). Nikwa eyihya oko muyi hali esyombwa n’abakumu, n’abasingiri, n’abiti, n’abakasaba esyisumba, n’ababehi. (Eribisulirwa 22:15). “Simubindukire ab’esyombinga, kutse abakumu, simusonde-sondayebo, mukasyatsandibwa nabo; ingye indi mwami mukulu Nyamuhanga wenyu” (Abalawi 19:31). Omugulu basyukubwira bati mukanaye n’abandu abali kw’esyombinga, n’abalaguli, abakatsyora, n’abakabugabuga, kw’abandu sibangakania na nyamuhanga wabo kwehi? Bangakania na baholi busana n’abaholi kwehi? Okwikangirirya n’okwitulago! Bamatindabuga ng’ekinywa eki, ni kusangwa sibawite eryibuka (Isaya 8:19-20).

Omugulu ukasoma ekitabu, uibuke ngoko Nyamuhanga anzire wabinduka nerileka ebibi. Akalimu ka kanyangoote kambya omo mutima wawe ukabuguti omongyakya minikiriria, kakakusay-isy. Nabinduka, abatunga bakandibuga batiki? Nabira baye, n’ekihugo? byangabya muhanda wahi namatsira eriyasata kongoma n’erileka ebitsange byekihugo? Aho wangaleba obwiranda bya Yesu, obuholo, n’obutseme bwakalengyo, erihenia, engebe y’erikota n’ebindi byosi. Uleke by’ekihugo uingiraye Yesu omo mutima wawe. “Kandi iniatoka eribohola abosi ababya ng’abakobe omo biri byabo byosi busana n’eribaha oluholo (Baebrania 2:14-15). Akalimu k’ekulu kakaleka omutima wawe inakaragatira ng’ekihu kyayo; ukabuguti omongyakya; bwabikya, omongyakya erihika okwihola.

5. ESORO : Ni nyama nyikatsu, ikalire, yiriko bwaka, yanzire iyut’omusasi endambi yosi. Obusu, n’obuhitane, n’erigulukira malwa litabere omutima w’omundu erihika oko musulu w’eriyita omundu. Ebibi ebi byamakutabala, igukanditsuka eritsuma, eribuga makaku, erihaba, erilwa. Eritsuka lino, ulakire Yesu

akandikusangula kw'ebibi byosi. "Lino, simuhitikirana" (enzuko 45:5). Uleke erihitana, uleke erialagirwa! Suhahukay'omutima, likaleta erikola ebibi bisa (Esyonyimbo 37:8). Erihitana nitsatsuha, n'erialagirwa nigunga (Emisyo 27:4). "Siwanguhe omo kirimu kyawe, erihitana kusangwa erihitana likere omo kikuba ky'abakiru" (Omugambuli 7:9). "Nikwa lino, nyenyu mugane eyosi eyi: erihitana, erialagirwa" (Kolosai 3:8).

Hali bandu bangi balenga eribuga ebiniga omwiyalumba obwabu kutse omwituhulya kibi kyoko kibi, nikwa amabu wabo ni buti bw'enzoka; n'obusewe obukalire bw'enzwira. (Eryibuka Ebihano 32:33). Erituhulya likabya nga luwene omo mutima mubi, nikwa Nyamuhanga ati iye musa yowanganatuhulya butsira obuli mundu. Yesu ati "anza mulikyenyu ngokuyanzire" Mwanze esyonzigu syenyu. Nyamuhanga angatubuyira twamabuyira abakatwendereraya. Erigalirwa n'eritendibya nolwanzo ni lolu embere sya Nyamuhanga. Emiyitsutso mibi yikaleta amalwa, iyutomusasi. Kilekire akandihira obuholo omo mitima twamabusonda.

6. ENZOKA : Eyateba hawa omwirima Iye Edeni. Moyaherya obuguma n'obuwatikania haguma n'omundu na nyamuhanga. Esitani eyatogibawa omolubula, muyakwa obusu ku Adam na Eva. Omugulu yalebaga obuguma bwabo na Nyamuhanga omo mwanya wa Lusifero. Moyasondekania eritsandya obuguma obo na moyatoka eribubuga. Obuha obu bune nomo mitima ya bandu omugulu balangira abandi banikere buholo. "Obuha bukalire ngekulimu" (Olwimbo lw'esyonyimbo 8:6). Obuha bukaleta malengekania mabi go mo mutima n'eritsandya obutseme bw'abandi; bukakolaya okwita. Erihika nomomanyumba wabatahenie. Obuha ni nzuko eyamaligo n'obusu omobutunde, omobuhingania nomo bindi byosi. Nomo bakoli bo mubiri wa Nyamuhanga, nomo bakangiriria, abapastere, bayikakiraye oko kibi eki, abye nobwenge bweri kola omusiri butsira buha obo diabololo akahera.

7. EKYIKERE : Kundi Nyamuhanga akakolesya abandi mubo kalengyo. Kyikaly'okomutaka kikakangaya obukuku. "Eryanz'esyombuka likaleta emisindo yosi y'ebibi" (1 Timoteo

6:10). Omo Zaire, muli emihanda mingi eyesyotaba esykalya amagana na magana w'esyombali ibasonditulika n'embihini. Omutaku n'owomururu, kutse wakanania syalitoka eriwatikya abera na baligo kutse abakubiri, nikwa akasondemanya eriyukurira kw'obuteke bwe kihugo kino omonzira sye kwenene, nomo mateke aya atahonda n'eriasa kw'amakenge. Lero Yesu iyowenene ati "Simuyibikire bindu monakihugo aho ehinyurugunzu n'amakenge bikaheraya, kandi aho barahi bakatula n'eriiba. Kusangwa ahal! Ebindu byawe, ho mutima wawe asyabya nibya." (Matayo 6:19-21). Akana na bandu biwe byosi mobaheribwa bosana moanza omulinga, n'embuka, n'amabwe w'obuguli bunene, n'esyongimba syowene. (Yoswa 7). Yuda Iscariota, mwiga wa wa Yesu mwayihanika bosana n'olwanzo lwe syombuka, amuhotera. Si sesyombuka kutse omulinga kutse ebisipa ni bibi nikwa olwanzo lwabyo lolubi oluli omo mutima w'omundu. Ebigonye bya bandu, balume, bakali, biragulu, beru, bakayihera n'eribuga eribyaho lyabo, bakasonda-sonda amateke womo mambari, omomatangwa w'eritibita, eritibita banahekirwe oko syosabairi. Erisonda eritunda buthiri luha likakolaya okwiyita n'okwita. Olwanzo lw'esombuka, n'obuhemu bilingirirene hagoma neryanza eripipwa neryanza obuhamuli. Nomoyangabya omomatabali we leta erilwira eritabala, kutse omobuhingania bakagalila n'erinyunyura abera; N'omo bisomo bakayihira embere syabandi kulenge eriyihira n'eriyibombeka embere sya Nyamuhanga. Babibya batya, ibatswera babuyirire abakwamirire Kristu isibetamatana omo kisomo kyabo. (Mariko 9:38).

Yesu ati "Mulebaye, kandi muyitegaye okw'irumwa lyosi, kusangwa engebe y'omundu si busana n'obungi bw'ebindu biwe (Luka 12:15). Langira omusyo w'omuteke mukiru. Ekitaka kyo mundu w'ebindu mokyera bingi. Neryo omundu oyo kwat-suka eriganirya omo mutima wuwe ati: Nasyakola ki kwehi? Kusangwa singwite aheribika ebyalya byage biosi; neryo mwayibwira ati, ngandikola nyitia: Inahimbula ebiona biage, inahimba byo bo binene binene kwebi, neryo nasyasika ebyalya biage n'ebindu byage. Neryo nasyabwira omutima wage nyiti: Mutima, uwite bindu binene bibikire busana n'emituta mingi. Uhumule, ulye, upulaye, uyitsemesaye. Nikwa Nyamu-

hanga mwamubwirati: Uwe mukiru, omo kiro eki engebe yawe ikandibirikirwa, n'ebindu ebyo wabiribika byasyalya bandi kwehi? Neryo omundu oyukayibikira ebindu, kw'aly'atya, nikwa siawite bindu busana na nyamuhanga. (Luke 12:16-21). Komundu akabana ndundi yahi amatunda ekihugo kyosi, nikwa akatalya engebe yiwe kwehi? (Mariko 8:36). Neryo Yesu mwabwira abiga buwe ati, busana n'omwatsi oyu ngababwira nyiti, simubye n'eriyiluhya, n'amaganiryo busana n'engebe yenyu, muti mwasyalyaki, kutse busana n'omubiri, ngamwasyambalaki. Kusangwa engebe irengire ebyalya, n'omubiri alengire esyongimba. Nikwa mutsuke erisondya obwami bwa Nyamuhanga, naye asyabaha ebindu ebi. Kusangwa ahali ebindu byenyu, h'emitima yenyu yasyabya nibya. (Luka 12:22,23,31,34).

8. ESITANI : Tata wa babehi boshi na batebwa boshi, y'onzuko y'ebibi na malolo goshi na kandi yukatabala omutima. Yesu akabuga ati: "Inywe muli bana sa tata wenyu satani, kandi esyongumbu sya tata wenyu syomwanzire erikola. Iye ni mwiti, syalimo mwatsi w'ekwenene, kusangwa siali mwatsi w'ekwenene omo mutima wuwe. Omugulu akabuga mabehi, akabuga ebiwe iyowene, kusangwa ni mubehi, kandi nise wa babehi" (Yoane 8:44). Amatebo n'amabehi, amakolere make na maneno ni matisania. Hali amabehi agobakabuga, agobakasaka oko mababi, agobakakola, agosiaya ni malolo. Noyukayibisabisa akakola ebibi isyalolirwe ko naye ni mutebani; akahalaya oko Nyamuhanga; akayiyira mo wa shetani. Omukristu siatolere eribiha. "Twabuga tuti tusakene naye, itunemulendera omo mwirinya, tukabiha isitulikwama ekwenene omo migendere yetu. (1 Yoane 1:6). Nikwa eyihya w'omuyi hali esyombwa, n'abakumu, n'abasingiri, n'abiti, n'abakasaba esisumba, na boshi bakabiha, n'abakakola eby'amabehi. (Eribisulirwa 22:15). Omo myatsi erinda eyo Nyamuhanga akakwa nye na mabehi anemo, olulimi lw'eribiha. (Emisyo 6:16-19).

9. ENGUNUNU : Ikakangaya obunyamutima omo mutima w'omundundi. Omo efoto eyi endimatima itsiliryeye, y'ikyinire, ni nyibi, yabitsandibwa na malolo w'ebiro byosi, ni mbumi n'erikwolo erihika oko siyangasyatoka eritswera emibiri yayo. Obunyamutima obutuware obu bukanatabondera, kandi ibwat-

satsuha. Ibwayasitaka oko batsweri oho bwangaganyire kandi ibwaganyira ohobwangatwire olubanza. Nikwa kirimu abuyirire ndekendeke ati: Oko migulu y'enduli abandi basyatswa okwikirirya lyabo, ibakwama ebirimu byeritebya, n'erikangiriria ly'esombinga. Amatebo aya ni w'abandu abakatula amabehi, obunyamutima bwabo bwabirihisibwa n'ehyuma kihulire kut-sibu. (1 Timoteo 4:1-2). Emitima eyerire oko bunyamutima. (baebrania 10:22).

10. ERISO : Lya nyamuhanga likalangira ebyosi. Sihali n'ekyike ekiangabisama ameso wuwe w'ebirimi by'omuliro: Kyokikaleka inialangira na malengekania awali omo mitima. Omo foto esi eriso likakangaya kandi obusu bomundu.

11. EBIRIMI BY'OMULIRO : Ebitimbire oko mutima bikakangaya olwanzo lwa nyamuhanga olwahirire oko mutima mubi. Nikwenene Nyamuhanga syanzire ebibi, nikwa atwanzire na syanzire oluholo lomubi, liliryo abinduke, abane ngebe. Yesu asa erysyasondy abenye ebibi. (Luka 15:10). Ni butseme bunene omo lubula owamalolo abinduka. Kandi ebirimi bike-bike by'omuliro bikatubwira omusasi wa Yesu Kristo. "Lebaya ekyana ky'embuli kya Nyamuhanga oyukalusaya amalolo w'abandu." (Yoane 1:29).

12. OMULAIKA : Akakangaya ekinywa kya nyamuhanga asondire eribwira omulume n'omukali oyulemerwe n'omuheke w'ebibi ati asubule ase kw'iyе n'ekyakakala n'olwanzo luwe luvingwire omo mutima wuwe lumusondole.

13. AKALIKUKU : Ni kiosekanyo ky'ekirimu abuyirire, ekirimu ky'ekwenene ikikakinda ebibi; n'eritunganene; n'eritswera. Ekiosekanio eki ky'omutima kyamakanga omutima wawe kwali. Lyamakusigalira erilakira omukama. Umukingulire, leka ekyakakala ky'ekinywa kiwe kyingire. "Kiriray'omukama Yesu Kristo na ukandilamibwa." Nyamuhanga abereraye ng'okw'abirilagana eribindul'omutima wawe, n'erikuh'owundi muhyamuhya. Efoto yakabiri ikandikukanganiabo.

SECOND PICTURE

Omutima w'ekibi akasond'erilama. Efoto eyi ikakangaya omutima owakabinduka atsuka erirondya Nyamuhanga. Umulaika anawiti'oko muyali, ekinywa ky'Omungu, ekikalire, ekiriho, kitwire kwilaba Omuyali w'amoya abiri. Kikatsimita erihika okwigaba omutima n'ekirimu, kandi nerihika okw'igaba esyonungo n'omungoso. (Baebrania 4:12). Hategekanibwe oko bandu erihola kaguma kasa; ahonyuma kwaho olubanza ilwasa... Bitya ekinwa kya Nyamuhanga kyikibukaya omundu: "Oluhembo lw'ekibi ni liholo" Omubi n'oyutikirirye basyauswa omo nyekenyeke yo muliro.

Omo bindi byala, omulaika anawite okw'ihanga. Likakangaya omubi ngoko tuhola twebosi. Omubiri wetu owotwanzire tutya, owotukambaya, owotukalisaya, owotukasitika, nowotukasuga bwaga bwago, akasyahola, iniahera, akasyalibawa n'eminyole, haliho emitima yetu n'ebirimu byetu bikabyaho kera na kera, bikasyahika kiro kiguma emuliro we kitumbi kyolubanza lwa Nyamuhanga.

Twamalangira hano omubi akatsuka erihulikirira obukwenda bwa Nyamuhanaga n'erikyingula omutima wuwe oko lwanzo lwa Nyamuhanga. Kirimu abuyirire amatsuka erikolerya amutima owali momwirimya w'ekibi. Ekyakakala kya Nyamuhanga kyikingira omo nyumba yiwe n'rihiga omuhindania wosi womo.

Esyonyama esigabagabene syikakangania amalolo sikatibita. Kyokikaleka, musomi wetu, inialigira Kristo, cyuli kyakakala kye kihufu, inyingira omo mutima wawe utoke erihiga emirimia n'emisiri yayo, ngoko biri omo foto eyi. Yesu ati "Ingye indi kyakakala ky'ekihugo; yukanyikwama syendisyalendera omo mwirimya, nikwa ayabya n'ekyakakala ky'engebe. (Yoane 8:12). Na hake siwangatoka eribinga emihindanya eyiri omo mutima maka wawe masa, omo buenge bwawe busa, kutse omo munge w'abandi. enzira nyolo, n'eyitolere, lyeneringiria ekyakakala, kundi emihindania byene bibi byetu, omubanguki n'esyongununu syanganatukolerya hake, omo kiro. Nikwa akatambi ryuba likahuluka, omwirimia iniahwa ndeke,

2. SECOND PICTURE

n'erikolerya ly'omugenda n'esyongununu ilialima.

Nikwa Yesu mwabwirabo ati: Kisakire kiti: enyumba yage yasyahulwa mo nyumba y'erisabira mo, nikwa inywe mukayirayo mo bwikalo bwa banyeyi. (Matayo 21:13). Omutima wawe ategekenie eribya kisabiro kya Nyamuhanga nyumba yiwe. Ayitagire erikala muyo, eriuwania yo, eryusulya mw'ekyakakala kiwe, olwanzo luwe, obutseme buwe. Yesu syasa n'eritubuyira lisa nikwa eritubohola omo bukobe bw'omulimo n'omwitabalwa ly'ekibi. Neryo mugala amabaha obwiranda mwasyabya n'obwiranda kundu. (Yoane 8:36).

THIRD PICTURE

Efoto eye ikatukangaya emibere yo mutima womwenye ebibi oyukabinduka kwenene. Hatya akatondogola amalolo wuwe mangi owali nago, oweriswekera, owerita obuyuyu, awakahalaya ko Nyamuhanga; no wo Yesu asyaholera oko musalaba. Nomugulu akasamalira omusalaba owo kinywa kya Nyamuhanga kyamuminyisaya, omutima wuwe w'obuhanya abunzungukala, iniatanga eribinduka bosana erilwa omo bibi biwe, n'eribia n'obulige. Akabyabyiminyanya olwanzo lunene lwa Nyamuhanga olwakangibawa na Yesu Kristo n'olwanzo lo kolwamabincira omo mutima wuwe, iniatsuka eriminyanya Yesu Kristu, Mugala w'Omungu oyowasa erisyalusya ebibi biwe, kundi mwaliga erihola omo mwanya wuwe oko muti owatakire.

Omulimo owo Yesu akola akahunzwa, eriambalibwa embita ya mahwa n'eritobongolwa oko bisandu n'omobyala omo misumali, akaholera ebibi byetu. Omulimo oyu ayibisula kundu okoyukabinduka, iniabisuliwawo. Akabia anemusoma ebiblia iniabyakaleberaya omokilolero n'eriga emigambo yiwe kandi na kandi. Akaminyanya ngokw'abiriketa emicambo, ngokwabiribya hali ku Nyamuhanga. Neryo akaleta omutima wuwe embere sya Nyamuhanga, akasirikalira ne misonia, akalira. Na Yesu akayitunda hakuhi naye. Olwanzo n'obuholo bwa Nyamuhanga bukusulaya omutima wuwe, n'omusasi wa Yesu Kristo, mugala wa Nyamuhanga akeraya ebibi. (1 Yoane 1:7).

3. THIRD PICTURE

Nikwa omwami mukulu akamulamaya gosi (Esyonyimbo 34:19). Na handi hati: Omwami mukulu akasamalira omundu oyukayikehaya n'owekirimu kihehere, n'oyukatitimana busana n'ekinywa kyage. (Isaya 66:2). Na kirimu asuyirire akamusubiramo nakandi nakandi ati: Mugala wage (mwali wage) enga n'obuholo, ebibi byawe biabiribuyirwa. Anemulebya omusalaba ebiro byosi, akalebya okobuli ndani omusasi owutika, alengekania konibusana naye, akaminy'ebibi biwe syamamwanguhira ndeke. Kusangwa Yesu mwaneka amalige n'ebikatulitohera ebiosi, kyokyaaleka iniahutalira amalolo wetu n'obubi bosi.

No mwami mukulu mwamutogera kw'ebibi byetu byosi. (Isaya 53). Ekyakakala ky'ekirimu abuyirire lwamusulia eritsunga lino omutima wuwe, embere iniatsanbibwe n'omwirimya, amabi-henibwa ng'enzururu omo musasi wa Yesu. (Isaya 1:18). Omulimu oyu wa Nyamuhanga akatulago haguma n'ekirimu kyetu ko tuli bana ba Nyamuhanga. (Baroma 8:16). Amabiminya kundukundu ko oyu kikiriraya omukama Yesu syangatayera na kayikoto nikwa ali n'engebe yerikota. Kusangwa twabiritongolibwa omo musasi wa Kristo kandi abiritubuyira amalolo wetu, kwenene olukogo lwa Nyamuhanga ni lungi. (Efeso 1:7).

Esyongumbu sy'ebibi syamahigulwa n'erisondya erikala n'omungu, erimukolera "Yowanatsuka eritwanza. Ahanganzire erianza ekihugo n'ebirimukyo, lino amasyanza Nyamuhanga, n'ebya Nyamuhanga. Amabyanza Nyamuhanga, n'ebya Nyamuhanga. Oko efoto eyi, esyonyama sikakangaya amalolo awakabanika lino eyihya w'omutima w'omundu oyu. N'omwangabya setani akyine omobwikalo buwe n'eritungerera enyuma, akalengekia ati mbino anganasyingira. Kyokilekire omukama Yesu iniatuhatikana ati tutegaye n'erisasa n'erisika enzigu setani ituhigukalire.

EFOTO EYA KANI

Efote eyi yiri ko Mukristo oyo wabirisunga obuholo obwoswire n'erilamiswa omo buhere bw'omukama n'omutongolya Yesu

Kristu, sy'ali syayipipa. Sihali gundi mwatsi ate w'omusalaba w'omukama wetu Yesu Kristo oyo kihugo kyabamba. (Galatia 6:14).

Yesu mwahola oko musalaba ati omwiye tubye erihola oko bibi n'eribyaho busana n'eritunganene. (1 Petro 2:24). Omukristo omuholi oko kihugo, (Galatia 5:16), ikatuhamura erilendera ng'ekirimu kibuyirire n'erikola esyongumbu syomubiri. (Galatia 5:25).

Omulumu amaleka itwabyaho, tuleke omulumu oyo atusondole. Omo foto eyi, tukalebaya endugi eyo Yesu aboheraw'ako ambiambulwa kw'omwenda wuwe. Twangatoka eriyitugerya eminyatsia eyobamuswirayamo bunyakiniga. Kusangwa erisuyirwa molyahirwa endata wuwe, atuhe obuholo. Mowahunzwa bosana n'obulihanda bwetu. "Herode n'abandu biwe mobamusekererya, enyuma kwaho bamamwambalya plukimba lw'engulo olo lubanza, bamanyambatukia omosyofimbo, babere babiluka akakira k'emisakisaki, bamahira k'oko mutwe wuwe. Bamamuha oluseke omo byala biwe byamali ebakolo kutse omutso w'omwami; oho bangamwamberye embita y'omulinga, bamamwambalya embita y'amahwa, bamatsuka erimusekererya, n'eriunama embere siwe bati. "Bunemusata Esinongo ya baYuda." Bamamutwira kw'ebitande, bamamusagula oluseke, n'erihuma boko mutwe.

Bwabere bune katambi, bamamuhanika oko musalaba, bakamusekererya. NabaKristo banene ni baKristo oko lina, bakasabira omo ma kanisa, ibalya oko butara w'omukama idimba, ibanemusubya Yesu y'oko musalaba omo mikolere yabo mibi. "Siyoyukanyahula ati: Mukama, mukama, yowasingira omo bwani bw'elubula, nikwa yo n'oyukakola erisonda lya tata wage oyuli omo lubula. (Matayo 7:21-27).

Omo foto eyi, twamasunga engunza ya Yuda akahotera omukama Yesu, amugulia ebihasa makumia satu w'esyobwele kusangwa olwanzo lw'esyombuka lwabya ilwabirusulia omutima wuwe, n'erikinia go tiriri. Etala n'obuhulula m'obyakolesibwa na basirikani ahahukira erimuhamba omo kiro. Bamakol'obukanga

Nabiribambwa
haguma naye.
Galatia 2:20

Nenyu muyiganze
ng'abaholi oko ebibi, nikwa
ngabaliho oko Nyamuhanga
bosana n'eriamatana na
Yesu Kristo. Nikwa ingye
nasyayihalamira omo
mwatsi muguma musa,
go musalaba w'omukama
wetu Yesu Kristo.
Galatia 6:14.

4. EFOTO EYA KANI

bosana n’olukimba luwe, bakaberereria obuminyereri bwa Nyamuhanga. Bamagaba emienda n’olukimba luwe amalusibwa n’erimugana bati “Siwangatutabala.”

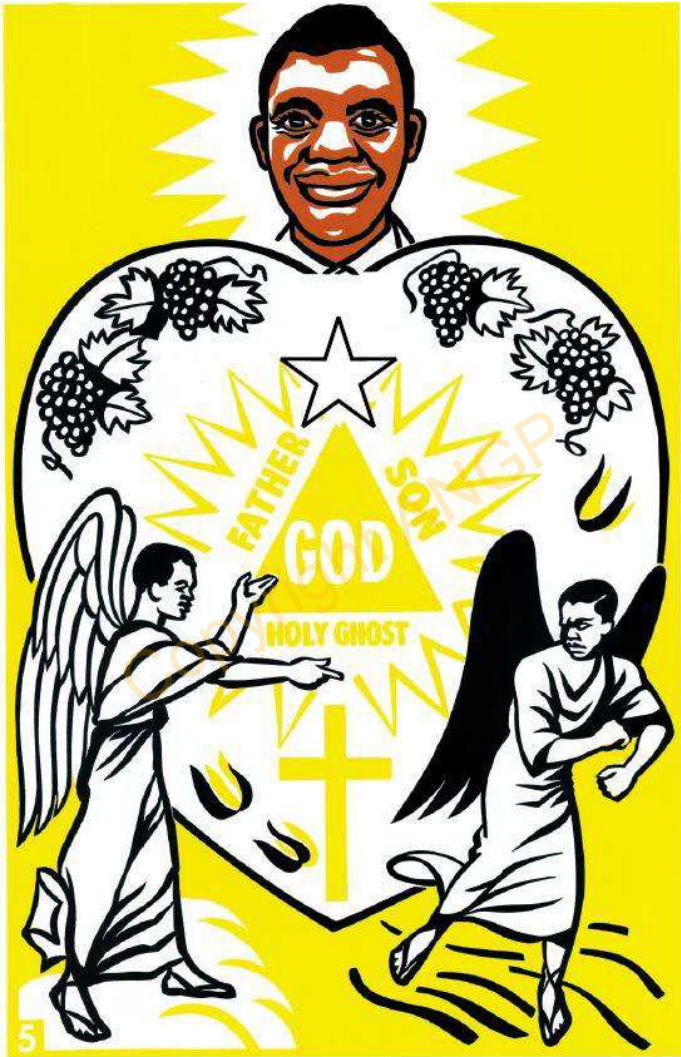
Abandu basondire abosi erisunga emiyisa ya Nyamuhanga, embula n’eryuba (omwisi) nikwa sibanzire erisondolwa omo hamuli ya Nyamuhanga. Abandi basi Omungu ng’omugulu w’amalige n’omonabi. Omusoda amatobola olukanga luwe lomwitumo, luba amagetsi n’omusasi amasononoka. “Embere engokolume yiteyabika, Petro iniabirimugana engendo kasatu emuliro w’ekisimba, ndangaliri amabinduka n’eriliga kutsibu. Nawe gungama ko Yesu ebyukakola, n’ebyukabuga, ebitatolere, n’erimwikiriria. Siwukw’esisoni omo bandu ukabug’uti Yesu ni mulamia wawe.” Obuli mundu oyukayikanganaya embere sy’abandu, nage nasyamukanganya emuliro sya tata wage oyuli omo lubula. Nikwa okukayigana emuliro w’abandu, neryo nage nibya nasyamugana embere sya tata wage oyuli elubula. (Matayo 10:32-33).

Yesu kandi ati: N’omundu oyuteheka omusalaba wuwe n’erinyikwama sianyitolere. (Matayo 10:38). Obutseme buli nabo abasikire lukuka olo ni Yesu Kristo. Lwe ribwe ly’engebe, aho nasyasayira.

EFOTO YAKATANO

Olwanzo, obutseme, obuholo, eriyibombeka, obubuya, obwenge, eritenderegula, omutimamolo, n’eriyiteya. (Galatia 5:22). Langira omutima w’erire wabuyikire owo w’ebibi oyowabirilama omo lukogo, n’erigenyera lingi Iya Nyamuhanga. Omutima oyu abiribya bwikalo dwa Nyamuhanga, enyumba y’omungu, tata, mugala n’ehirimu abuyirire, ngoko yiri endagane ya Yesu Kristo. Omundu amanyanza asyamenga ekinywa kiage. Kandi tata wage asyamwanza, netu twasyamuhikako, itwakokotya obwikalo bwetu hagoma naye. (Yoane 14:23).

Omu Yesu Kristu, Nyamuhanga akasikaya, akatsumulaakatengnanay’omundu. Omutima oyu lino ni Nyumba ya Nyamuhanga; ekibi kyabirigoa. Tukulangira mugo ekirimu abuyirire ky’ekwenene butsira esyonyama esitaberwe

5. EFOTO YAKATANO

n'esitani. Kirimu abibya n'obwikale, omutima oyo akahinduka mo muti munene owakabuta ebiguma by'ekirimu nge: Olwanzo, obutseme, obuholo, eriyibombeka, obubuya, obwenge, eritenderegula, n'ebindi ebikatsemesaya Nyamuhanga n'abandu. Ini mutani w'omuzabibu Yesu Kristo, mukama wetu n'omutahi oyu akabuta ebiguma. Ekibisire eky'obungi by'ebiguma kibye ikyikere omo Kristo n'akristo n'emigambo yikale omwiye. (Yoane 15:1-10). Kusangwa abirusulibwa na Kirimu Abuyirire na kandi abiribatisibwa olubatiso lw'a Kirimu Abuyirire, abiribya mbangi okwikyinda omubiri n'esyongumbu syago, erihanika omundu wa kera, syakiriho okwilangira, okw'owa, kwitula ko kindu lisa, nikwa omwikirirya, kundi erikiriria oko Yesu Kristo ni kindu ekihugo. Akabyaho omwikandira ly'erihenia ery'eriasa lya Mukama wetu Yesu Kristo.

Akabyaho omo lwanzo lo'mungu olwa keranakera. Obutseme buli n'abomutim'erire bosana basyalola uku Nyamuhanga. (Matayo 5:8). Omwami Dawidi mwaminya amalwa manene ane om'omutima wuwe nomwanabya n'obuteke bw'oluhunda n'erikinda liwe ly'osi ly'esyonzigu siwe syosi esyamuhikira, kandi mwaminya ngo kuanabulire kindu omwesi wuwe asaba ati "Uwe Nyamuhanga, uhangike omutima owene omwisi wage, kundi uhire ekirimu kitunganene omwisi wage" (Esyonyimbo 51:10). Sihali n'omuguma oyo wangrya omutima wuwe iyowenewene, sihali n'omundu oyowangayihangika m'omuti m'erire omwisi wuwe. Lirilyo iniabindikira uku Nyamuhanga nga Dawidi kwamusaba erimuha omutima muhya omo butoki buwe. Nyamuhanga anzire iniakukolera kindu kihyakihya omuwe. Silyerilanda esyongimba situlangikire kutse emisangi y'eritunganene lyawe, esyondagane syawe sitawite nzira, esyukasyakola omomotima wawe uti ni bwikalo bwa Nyamuhanga obutolere obwakakusaba erikuwatikya, kusangwa abiriteka endagane ati: "Neryo nasyabatsatsanga kw'amagetsi owene, nenyu mwesyera. Nasyaberia oko mitindu yenyu yosi, n'oko syosanamu syenyu siosi; kandi nasyabaha omutima muhya-muhya nibya, kandi syahira ekirimu kihya-kihya omwesi wenyu. Nasyalusya omutima ow'eribwe owali omo mubiri wenyu, nasyabaha omutima ow'omubiri. Kandi nasyahira ekirimu kyage omwesi wenyu, n'erileka imwalendera omo migambo yage, nenyu mwasyateya

erikola ebilayiro byage.” (Ezekieli 36:25-27).

Langira eribinduka ly'erilagana lihya eryo Nyamuhanga abohera ok'omusasi w'omugala wuwe, Yesu Kristo. Omo foto eyi, twamalebia kandi omulaika akahuluka, kwesi, abalaika bahirirwe erikolera abo basyaly'omwandu w'engebe y'erikota nakandi bawite ehamuli y'eritimba oko ndambi ndambi syabakalenga Nyamuhanga. (Esyonyimbo 34:8; 91:11-12; Daniel 6:22; Matayo 2:13; Emibiri y'abakwenda 5:19 —12:7-10).

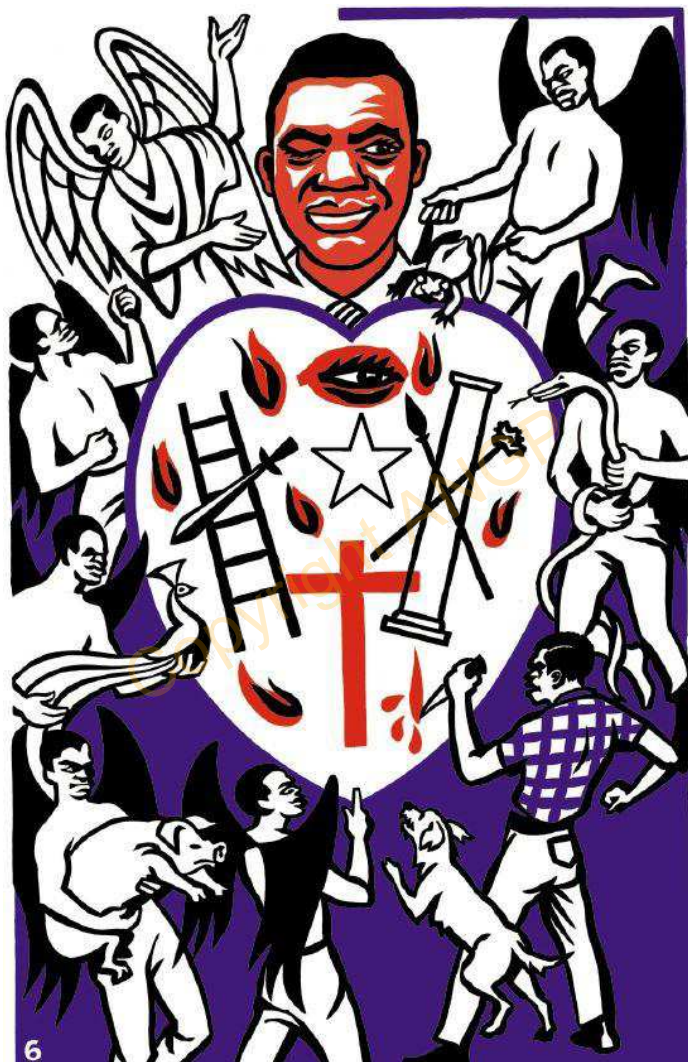
Setani naye analangirwe omo foto eyi. Anahangene hakuhi n'omutima akayitegererya endambi eyitolere erisyasuba omo bwikalo buwe bw'akera. Kyokilekire, omukwenda inatuhatikana eriteya n'erisaba, kundi enzigu yenyu Setani ikagendagenda ng'endale, eyikaruruma n'erisondasonda oyo yangalia. (1 Petro 5:8). Esyongendongendo ikayiyiro m'omulaika ow'ekyakakala okw'itebererya abikirirye abatetegaya obwaga bw'ekihugo; linatokekene inyatoka eritebererya n'aberisika omokatikati k'abayisogawa. “Mulwe n'esitani nayo ikandibasaya” (Yakobo 4:7).

EFOTO Y'ENDATU

Omutima owabililengwako n'owagabene. Langira efoto y'obulige y'oyowasub'enyuma, eriso liwe liguma lilibene; kundi amatsuka eriyitsingiraka omo byaho lyo mukristo, omugulu erindi linemusamalira n'esisoni endambindambi siwe, akutungerera ekihugo. Ekyakakala ky'omwisi wuwe kyabiribya muhindania; ebiminyikalo by'omutima wuwe sibyangasyalangirika okw'agalwa haguma na Kristo. Atimbirweko n'erilengwako om'omwanya w'erikyinda go. Ahangahulikirira omulenge wa Nyamuhanga, akahulikirira emikania n'esyondagane sy'amabehe w'omutebani. Anemutaya oko kanisa inianemubisa olwanzo lw'ekihugo omwesi w'ekisomo, nikwa olwanzo Nyamuhanga lwabiriholoka om'omomutima wuwe. Omutima wuwe agabagabene omomaganiryo. Amatsemera ekihugo inianemubug'ebiro dyosi ati anzire Omungu om'omutima wuwe; engununu eyo munyamutima y'abiriasa ikalima.

Syakihekire omusalaba wuwe n'obutseme abaribya muheke

6. EFOTO Y'ENDATU

owalithohire n'owatatsemesiryeye. Erikirirya liwe likatsingatsinga, syalisyamatana na Nyamuhanga omwisaba, iniatatsomana n'epono omo mutima wuwe. Amasegerera omwaya wa Sitani omo burondo by'omutima wuwe. Akatsemera amira w'ekihugo kino kutsibu oko obutungwa bw'abandi bakristo. Efoto y'engaga ikakangania erigundu, ikasonda eringiramo. Omukristu oyu abiribirirwa ndeke ngokw'abirilambwa omo lukogo n'abiribya mukristo w'erigundu. Otamiro yamahumanga okoluyi, yikasonda obwingiro. Ebyo bikatsuka omobutaminyanya bikalangirika, ng'omugulu omo kyibya ky'amasakani w'ekihugo mahindano, aho mundu ate ngakwa esisoni kutse obuba kwerilangirwa. Bakamubwira ambu wanganalya hyabu hike hisa, syhyangaleka ukaherya erikirirya iyawe. Amalengekania n'obwaga b'omubiri bikatsuka eriminyikala. Bikanabya iniatsemera ebit-sange akatikatika, eribegera omo byumba by'amasata, eyiri ekitsemetseme ekitatolere eyo Setani akamuhamula, ikasug'iti eyo yenemibere yobuli mundu n'erihalia kaguma kasa si haly'okomukama."

Nikwenene sitwangakola ekindu kyahi; esyonyonyu sy'omoli nyibi, n'amaganirio mabi amapuperera oko mitwe yetu, nikwa tukapona twamsiligira erikira omwesi wetu, neryo isiahimba mw'esy'onyutu n'eritwira mw'emibiri mibi. Twambiliga eriingiria akasanwe k'Esitani, iyikandingiria ebyala biosi, iyahira mw'omutima, n'ekirimu ky'esekeseke y'omuliro w'ekera. Kyokikaleka, Nyamuhanga iniatuhatikana ndeke erisaga esyongumbu sy'Omusuko n'eritenditsanga n'ekibi omugulu kikatuhulukira. Itwasagira ku Nyamuhanga, ow'obwiranda, n'ow'erikinda. Omundu omwamalangira omo efoto eyi akatsimita omutima w'om'omuyali alingen'eng'abakasekerékaya n'essonzigu esy'obukristiano omo ebinywa n'omwitsongera. Omutima wagabene syalitoka erisika oko mitenyo n'akasekereryo kangaha. Omukristo oyuli ngoyu akasaga abandu kwirenga Nyamuhanga. Akaby'ahali oku Nyamuhanga akasaga na malengekania w'abandu, iniabya mukobe wabo. Emibere y'omuhanda obuba, N'ekiniga bikahuluka omugulu akatikatika n'eritebibwa eringira om'omutuma oyu.

Enzoka y'obwaka ey'obuha ikasungika omugulu abalikyabo bakabya batoka kutse basingana om'omyatsi yabo kutse babya

ndeke omw'ibya ho lyabo kwileng'itwe; enzok'eyo ikayombombaya isitwasi n'eriingira twanamabiha y'akanya, iyaleta obusu n'erigundu.

Niryolo twamiingirya eryanza esyomsuka om'omitima yetu tutitayikakiria ngok'omukama wetu Yesu Kristo abug'ati "Mu-bye mukasaba n'eriteya, isimwingira omw'irengwako;" Matayo 26:41; 1 Korinto 10:12 nayo y'ite. "Neryo oyukaganiraya ati imene omo ekwenene, ayitegaye akasyayihinda." Mwambale ebindu biosi by'amalwa bya Nyamuhanga imwatoka erihangana n'erilwa n'amenge w'Esitani" (Efeso 6:11-18).

EFOTO Y'IRINDA

Efoto eyi ngok'omutima w'omundu oyo w'abirisuba enyuma. Omundu oyu abya iniabirisunga ekiakakala n'erigeria oluhembo lwa Nyamuhanga – iniabirisangira ku Kirimu Abuyirire, neryo amabiyihigula omo nzira y'owene – iniabya ng'omundu oyutewatabinduka kutse iniabya ng'asyayireka ko Nyamuhanga n'omo engulu y'owene y'abya iyabirimubisulirwa.

Omundu oy'owabikaliala omutima wuwe ng'eribwe omugulu Nyamuhanga akamuha obuwatikya, akakolelera ebibi n'om'angahatikana eriyitspolya omw'amaka wuwe iyowenewene. Ye Yesu iyenaye mw'akania emibere y'uterire kutse oyo'abirisuba nyuma mw'ekitabu Ky'eluka 11:24-26. Omugulu ekirimu k'ibi kikalwa om'omundu kikalendera ikialaba ahate magetsi, ikikasonda-sonda aheriluhukira; ky'amabulang, kikayibwira kiti, ngandisuda omo nyumba yage eyo nariga. Neryo ky'amahikaho kikerya enyumba eyo iyinabirirye, iyinakomire. Neryo kikahuluka ikyaleta ebindi birimu birinda bibi kwilabakyo, neryo ibingiramo n'eriikalamo.

Enduli y'omundu oyo ikabia nyibi kwilaba erimbere 2 Petro 2:22 Omwatsi abirihika kubo ng'omusyo w'ekwenene owakabug'ati: Embwa y'amasubira ebisalo byayo, kandi ati: Engulube eyiranabibawa ikaswayigala-galya omo londo londo. Emilondo eyi ey'ebiblia ikakumbula ndeke emibere y'oyow'abirisuba enyuma n'oyute w'abinduka. Ekibi n'amaha w'akyo ky'osi w'amatebani ky'amabisy'amw'ingir'amo eriyamutabala. N'obusu

7

7. EFOTO Y'IRINDA

n'abo b'omundu oyu bw'amabihika okw'isosa ng'omutima w'uwe ngokw'ane. "Kirimu abuyirire, akalikuku k'abuya k'amalusibwa om'omutim'oyu, kosangw'ekibi n'ekirimu abuyirire sibyangatoka eryikala haguma.

Omutima sy'angat'abya obwikalo bwa Nyamuhanga n'obusamba bw'esitani kugumagama. N'Omulaika omw'imaniri w'ekinywa ky'Omungu akay'igendera naye n'obulige, akakengemerera enyuma kw'amuhwa omundu anganatasy'asinduka ng'omwana mupanzi n'omunererya w'omo (Luka 15:16-18). Neryo mw'asonda eriyuutya oko bisugu ebyo esyongulube syabya sikalya, kandi sihabya mundu ukamuha kindu. Nikwa abere ibuka, mwabug'ati: Abagombe ba tata wage ni bangi abawite akayo akatolere, n'akandi kasakasaka, wikwa ingye ngaholera eno m'enzala. Ngandihongoka eriya eriyi Tata wage, nabirihalia embere sya Nyamuhanga n'embere sy'awe. Sinyikitolere eriahulwa m'omwana wawe uniyire ng'omuguma w'oko abagombe b'awe. Tata w'uwe abere amulebya hali, mw'amubuyira n'erimubagalira kundi amabibinduka.

Omo foto eyi eyik'uwetu, omundu oyu sialibinduka kw'enene sy'alitasy'abindikira omungu, syalironda eribuyira omo bisando bya Yesu Kristo. Endimatima y'abibiakira ng'ekyuma ekyabiribya ng'omuliro; y'abiriyato eribya bukutu. Anawite amatwi nikwa sy'alowa omulenge wa Yesu. Ane n'ameso nikwa sy'alitoka erilangira ekyuna ekitawite nduli eky'omuliro ekiri omwesi w'ebisando biwe. Syalitasyakw'esisoni sy'eriyiyinia omo kibi. Setani abiritabala omutima wuwe ng'omwami oyuli oko kitumbi kiwe. Omundu anganabya inianemuyisikyasya, inialangirika ng'akine omo kisomo ng'eyisinda eyiri kw'embemba nikwa omwisi wayo ni makako (makuha wa baholi). N'obub b'obuli muhanda (Matayo 23:27).

Tata w'ababehi ane om'omwanya w'ekirimu ky'ekwenene. Obuli kanyama, n'obuli kibi kik akwamanisibawa n'akalimu kakyu, n'akalimu k'abi kok'ali om'omutima. N'omwang'anatalenga eriyibohola, akabya inianabohire om'obuhulula. Oyukaketa emigambo ya Musa akakola butkira eriganyirwa busana n'eritulago Iya babiri kutse basatu. N'oyukapona Omugala wa Nyamuhanga, n'erilangira omusasi w'endagane owamuhigula

n'engindu buyira, atolere erisuyirwa kutsibu kwaho kwehi? (Baebrania 10:28-29; Usome kandi: 2 Petro 2:1-14).

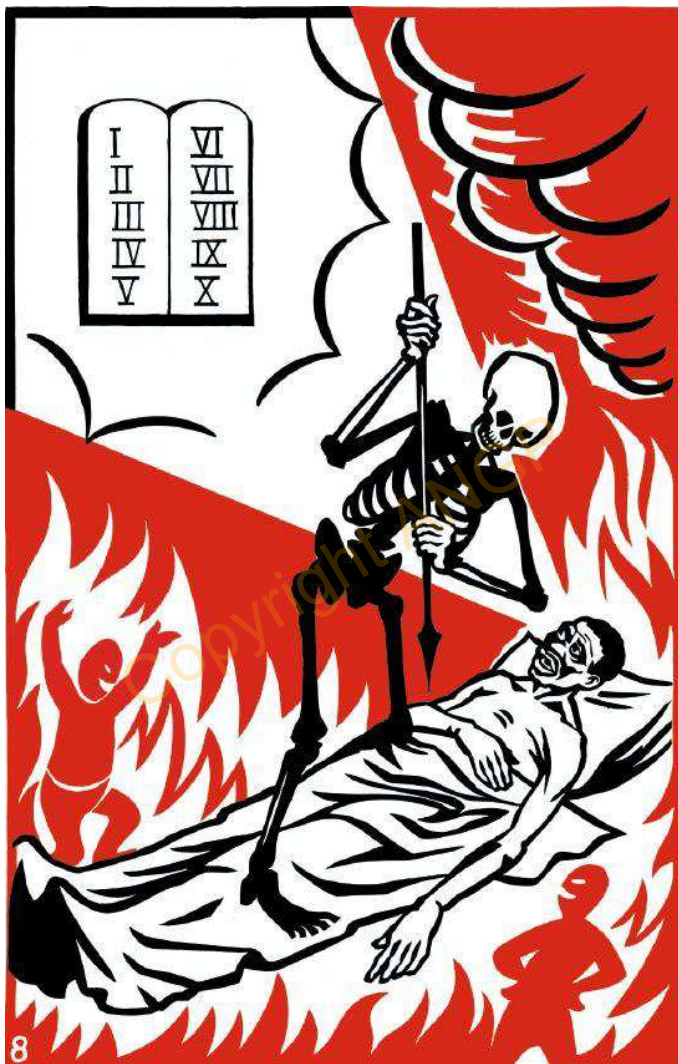
Efoto eyi y'amabia ng'emibere y'omutima wawe, munywani mwanze lakira Nyamuhanga butsiri kereberera n'omutima wawe wosi. Wamamwasira wabinduka iwe wosi; wase okw'iye ng'omuhaga alakira eyiri Yesu ati: Wamabya unanzire iukandinilamia (Mariko 1:40-41). Nikwa wamabilolya emuliro eriyindia omutima wawe, wamabyanza omwirimya kwilaba ekyakakala sihakiri ky'erisamalira, sihakiri obuwatikya, kundi wamayisoga oluholo om'omwanya w'engebe. Endihi y'ebibi ni luholo" (Baroma 6:23).

EFOTO Y'OMUNANE

Enduli y'ow'ebibi: Hano twamalangira ebyoluhunda oluholo lukayitunda hakuhi n'oyuterire kutse oyow'abiriguba enyuma n'oyukabug'ati mwalindi imonabinduka. Akabya omubiri wuwe amasimba, omutima wuwe akasaga iniakw'obuba bw'oluholo. Oluholo lhamabimuhangwa. Amatseme w'ekihugo amabihwa, ikwa akalorera ok'okw'enene eyitire obuyuyu ey'endihii y'ekibi.

Eriagal'ine ry'omuliro w'ekera nakera ly'amamutsubukira, amabiyiminy ngokw'atendiingira om'obuguma na Nyamuhanga, oy'abya kagonero omo migulu miri. Abira biwe bakera balimumusaga sibakiyamubana omw'iseso n'ebinywa byabo by'erimuwako sisikiri na ndundi, byamabikala eritasyayienda ku Nyamuhanga. Setani akamukakirya. Ebyaby'akatsemera biosi embere, ebyosi eby'abl'akakola by'amabya ng'abik'amut'obogo sesene n'omutwaniri wuwe oyuterire ng'aye sy'atasy'atoka erimuwatikya. Amatsuka eriminy. Ni kindu ky'eriubahya omo byala bya Nyamuhanga oyuliho. (Baebrania 10:31).

Anakabya akakandira eriyamatania ku Nyamuhanga kiro kite lina, mbino oko ngingo yiwe, nikwa hatya ni ndangaliri. Ebigo nye by'abandu babihola bakahutala omw'isisira isibangasy'atoka erisonda-sondy Nyamuhanga kutse n'omo maseso ow'abaholi. Likutolere iwasondy Nyamuhanga omugulu angabanika. Oko foto eyi, omubi oyu oyukalekula abigusa olukogo n'olwanzo lwa Nyamuhanga omw'iby'aho liwe ly'osi, sy'al'owa omulenge

8. EFOTO Y'OMUNANE

w'erihumbulya n'ow'erilamia wa Nyamuhanga nikw'ak'owa omulenge w'omutsweri om'omwanya w'omulamya akamubwir'ati: Mulwe okwingye, inywe batakirwa, muye om'omuliro w'ekera n'ekera ow'akokotibawa busana na setani n'abamalaika bayo (Matayo 25:41). Kandi ky'ahirwa busana n'abandu boshi baholi ngendo ng'uma, n'enyuma w'aho Nyamuhanga atswerebo (Baebrania 9:27).

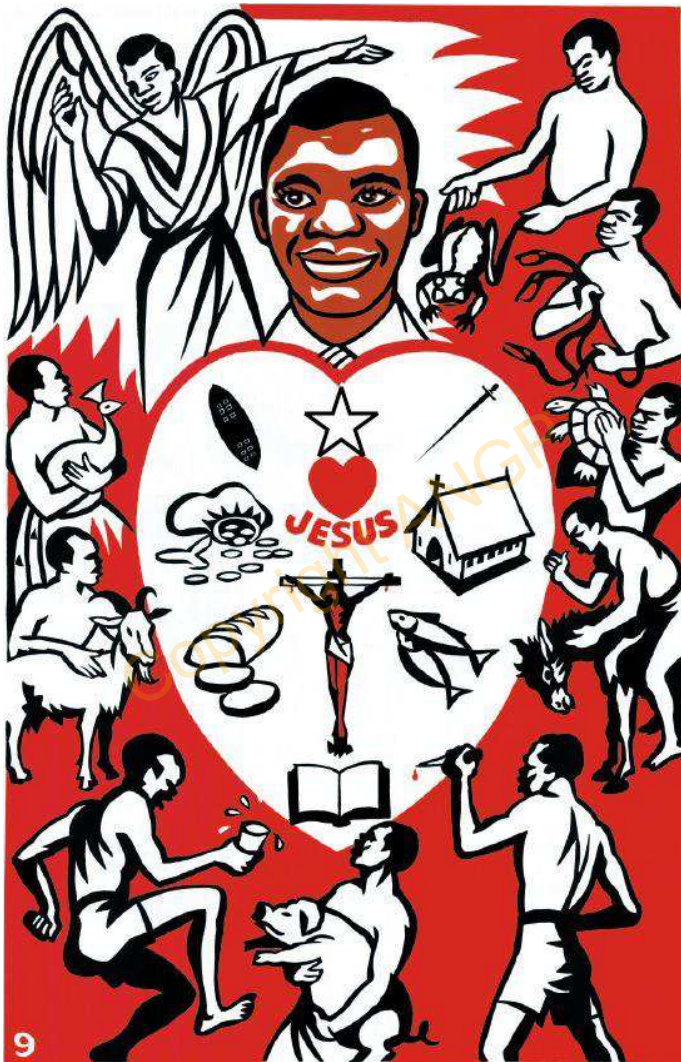
EFOTO Y'OMWENDA

Efoto eyi isosekenie omuKristo mbandyayi oyukakinda amakanga n'amatebo, n'amalengwako wa Diabolo. Akasika n'riyiyinia omo ebiosi erihika oko ndoli omo Yesu Kristo. Akahira ameso wuwe oku Yesu, enzuko n'enduli y'erikiria. (Baebrania 12:1-2). Akagana omuheke gosigosi n'ekibi ekimutimbir'eko akatibita n'eriyitsinga omo matangwa ow'ali emuliro wuwe.

Setani n'ekihanda kiwe ikatimbir'omutima oy'ow'abirikiriria ikalenga y'iti yanamukitia oko nzira, nikwa iyagonongokwa busa. Erigunduka, eryanz'aesyombuka, n'akalimu k'oluteto n'ebindi biosi ng'ebi bikalenga erimukakahania. Epunda y'amahigula engwe, kusangwa ekibi kiguma kikayibindingula kangyikangyi omo misindo mingyimingyi kikayibisabisa mihanda eyi n'eyi n'omo linalina. Nomo bine bitya, omukristo muteya akaminy'ekibi ekyo n'omokyangasirira omo kisomo, n'omokyangayiyira kiyisosekanyo ng'omulaika w'ekyakakala, kundi ekinywa kya Nyamuhanga n'Ekirimu Abuyirire bakamusondolaya omo kwenene yosi. Mwamalebya kandi omundu, anemusata, anawite omo byala biwe erihanda ly'obwabu n'akabali eriyamutebereria, akamulengako; akamukangania ekitsemetseme ky'ekihugo kino. N'omo by'angabia b'iti sibangamutengania kutse erimuhagukya mutima iniabirihola haguma na Kristo oko kibi n'oko kihugo.

N'ogundi mundu amatsimita omutima wuwe omo muyali; ebitsumi, obutsatsara, n'akasekererio, n'akayindiririo, n'omwaga biklwa oko batikiririe, abayiria bakamwenderera batya. Sy'esyonzigu sy'Omungu esinemuyahula siti sikiririe sikatsimitang'Omutima wuwe. Lubaluba akibuka ebinywa bya Yesu "Obutseme buli nenyu omugulu abandu bakabatsuma n'eribendereria

9. EFOTO Y'OMWENDA

n'eribalega omo misindo yosi yebibi n'amabehi bosana n'mwatsi wage. Mutsene, mutange kutsibu kusangwa oluhembo lwenyu ni lungi elubula" (Matayo 5:11-12). Ekibi, n'omubiri (ingye nangye, ingye musa) bikakolesaya ebiosi. N'omo byangatabya bitya twangatoka eribuga haguma n'omukwenda omo butseme n'omwikiriria erioswire. Nindi wasyatugabula oko lwanzo lwa Kristo kwehi? Ni bulige kutse amagali, eriendereria, kutse obwiko, kutse omuyali kwehi?

Nikwa omo myatsi yosi eyi tukakinda ndeke n'oyo watwanza (Baroma 8:35-37). Omukristo akabya byambala ebyuma by'amalwa akasika omo biro bikalire n'erikinda erilengwako lyosi. Netu kutya, twangatoka erikinda, tubye mbangyi omo Kristo oyukatuha amaha.

Engununu eyo bunyamutima obu y'ikangire n'ekangire n'erikolerya. Omutima w'Omukristu oyu oswire n'erikiriria n'ekirimu abuyirire ikere mugo. Omulaika w'Omungu ane endata wuwe, ekinywa kikamwibukaya esyondagane sy'endihi nene esitegekerenibwe okw'abo bakakinda, n'abakayiyinaya erihika oko nduli. "Oyu kakinda, nasyamuha ehamuli y'eriria oko biguma by'omuti w'engebe omo Paradiso, y'eririna lya Nyamuhanga; oyikakinda syendisyahtalibwa n'oluholo lwa kabiri" Oyukakinda nasyamuha oko mana awabisire. Kandi nasyamuha eribwe lyeru-lyeru; erisakireko erina lihya-lihya.

N'oyukasyakinda n'erikola emibiri yage erihika oko nduli, nasyamuha ehamuli eritabala oko bihanda "Oyukasyakinda asyambalibwa esyongimba nyeru-nyeru, kandi sindiendisya-angula erina liwe omo kitabu ky'engebe, nasyakangia erina liwe embere sya Tata wage, n'abamalaika buwe" Oyukakinda nasyamuyira mo nduyi y'omo hekalu ya Nyamuhanga wage, kandi isyendisyalw'amo kera na kera. "Oyukakinda, nasyamuha ehamuli eriikala haguma nage oko kitumbi kyage ky'obwami." (Eribisulirwa 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

Engunza y'esyombuka eyisanzwi e ikanganirie omukristo oyu ngokwabya akaha oko buteke buwe ku Nyamuhanga. Omo mwanya w'eritsatsanga akaraha ebindu biwe oko bindu

by'ekihugo kino. Akabikolesaya okwiwatikia abera, okwiriha eky'erikumi (ezaka) ebyosi oko lukengerwa Iwa Nyamuhanga. Ekibego ky'obundu (omukati) n'erihere bikangire ng'okw'aliho m'obubuya na kandi syalipupukala kutse erikwa embihi. Syalipulay'obwabu n'obwomuliro akatamira n'erikunda, na kandi akayitsandia akalia omusasi w'esonyama kutse akalia ebyalya ebitasugire. Sy'alitsatsanga olumbuka luwe eritsandia omubiri wuwe nago uonyumba ya Nyamuhanga akatakunya, n'erinyungutira, n'erimotyana enaga, etaba n'eloho. Syalikolesaya omubatsi n'obubalia obukabuga obwenge buwe kutse ng'esasi akayitsungararia.

Nikwa akalia ebyalya ebisuyire. Omutima wuwe ni kisambiro kya Nyamuhanga kandi inianemuya oko kisomo oko buli ndambi n'omo hangabya ebikakakiraya ng'entsoto, n'eritsuku. Anzire emisabe akasabira omwiwe n'ahane abandi omo bubisobiso; asi omukristo syangaganibia n'obwamatani na Nyamuhanga omwisaba.

Ekitabu ekiboherwe y'Ebiblia eyakasoma n'eiiga obuli kiro eyakakwesa mo bwenge n'amaka, n'engebe, n'ekyakakala, n'amatseme, n'amateke awatayitsulirenwe. Ni luseke lw'ebisando biwe n'omuyali ow'akalw'amo n'omuyigu. Ebiblia niye ndihi nene. Kundi ni bundu bw'ekirimu b'obuli kiro b'omutima wuwe; amagetse ow'akabuga enyota, obogo obw'akanabir'ako, ni kilolero ekyakayilangiramo. Anzire eriheka omusalaba kundi anasi ng'oko hate akakira butsira omusalaba. Kusangwa anasi ng'Okw'asirilubuka haguma na Yesu Kristo om'obuhya bw'engebe, akatunda ebindu by'embyani eby'eritoka, ebitalangirwe. Anayitegekerenie erihindana na Nyamuhanga kandi ni muti ow'alasire ok'omusike w'amagetse ow'akabuta ebiguma. Syalisag'oluholo kundi oswire n'Ekirimu Abuyirire, n'olwanzo lw'Omungu.

EFOTO Y'ERIKUMI

Ingira omwihenia ly'omulamia wawe. Yesu ati "Ingye indi erilubuka n'engebe. Oyukanyikiriraya n'omw'angahola asyaby'aho. N'abosi abaloho bamanyikiriria sibendisyahola n'akera." (Yoane 11:25-36)

26). N'oyukow'omulenge wage n'oyukikiriraya ok'oy'owanyituma ane n'engebe sy'alihik'Olubanza nikwa abirilwa om'oluholo erihika oko engebe. Oluholo siluliting'omukristo, Lwamita'obuha kutse erimuhahulya. Neryo omugulu ow'akahonda oyu, amabi-ambala owatehonda, n'owakahola amabiambala owatehonda, neryo ekinwa ekiri omo masako kyabererera kiti "Oluholo lwabiriberirwa, erikinda lyamabererera. Uwe luholo eritsimita lyawe lirihi kwehi? Oluholo lukatsimita busana n'ebibi, n'ebibi bikabana obutoki omo migambo. Nikwa tuhe Nyamuhanga ewasingya kusangwa akatuha erikinda omw'isi w'omukama wetu Yesu Kristo." (1 Korinto 15:54-57).

Omundu y'owalendera na Nyamuhanga oy'owabyaho haguma naye mwatubaha oluholo. Omugulu akatambi k'oluholo luwe kahika, ekituli kiwe kyahika akandiyigendera butsira tikatika ng'oko mukwenda Polo akasumbiraya ati "Nyanzire erigenda n'eribya na Kristo, kusangwa ekyo kyo kwenene kwilaba." (Bafilipi 1:23).

Omukristo ali n'olukando lw'erisunga Yesu busu ko busu; ali na maha w'erilangira oyo'wamuholera oko musalaba erimulamia. Kirimu Abuyirire akamwibukaya ebinywa bya Yesu biti "Simuhangahangae emitima yenyu; mwikiriraye Nyamuhanga; munyikiriraye. Omo Nyumba ya Tata muli byumba bingi by'eriikalamo. Nasyaswasa, n'eribatwala ewage." (Yoane 14:1-4).

Emiatsi eyo meso atelangira, n'amatwi atiowa, n'emiatsi eyo mutima ateganiraya; eyo ni miatsi eyo Nyamuhanga abiritegeka bosona n'abandu abamwanzire (1 Korinto 2:9).

Omo kihugo kino simuli omubuge owatolere erigambula erihenia n'olukengerwa olwendata ey'Omukama Yesu Kristo ategekerenie bosana n'abakatamba bakalaba omo lugobe luwe.

Oko foto eyi twamabilangira omulaika w'enduli, omubondoria (luhola) akasondolera ku Nyamuhanga omubi iyowayirawa momutunganene. Omutima n'ekirimu biamabiboholwa kw'emiriki y'omubiri w'erihola, neryo biamagulukira ebwanga eyiri oyowanza omutama busana nago mwahika eno n'erihola. Nyamuhanga

10. EFOTO Y'ERIKUMI

anamubikire ebinywa by'erimukokya ati "Wamakola ndeke, uwe mugombe mubuya oyuteregula! Sulitaregula omo bindu bike, nasyakuhira eriteya ebindu bingi. Ningire om'obutseme bw'omukama wawe." (Matayo 25:21). Lero Satani syakiwite obutoki endata wuwe kundi "Oluholo lw'abandu b'Omwami Mukulu, ni mwatsi munene omo meso wuwe." (Esyonyimbo 116:15). Neryo monowa omulenge akalwa elubula ati: Erit-suka lino, obutseme buli n'abaholire, abakahola om'omubiri w'Omukama Kirimu ati: Ega, basyahumula oko mibiri yabo, kandi emiganzo y'emibiri yabo ikagenda maguma nabo. (Eribisulirwa 14:13).

Tahi, w'ukasoma Ekilolero ky'omutima eki, kumbe Nyamuhanga akuwatikaye eriha omutima wawe w'oyukwanzire; kusangwa eritsuka lino, anemukulembesania n'erigongagonga ati "Mugala (mwali) wage: Umba omutima wawe." (Emisyo 23:26). Hereraya Yesu y'omutima wawe owalegetsene n'enduhi, oyabiritebwa, owagalirwe, akandikuha omuhyamuhya n'ekirimu kihya. Esyongumbu sisitebereraye omutima wawe kusangwa "Oyukayiketera omutima wuwe ni mukiru." (Emisyo 28:26). Tsira ebibi byawe wamatikane n'ekwenene "Kusangwa obuhingi bw'ekibi ni liholo, nikwa olusunzo olukalwa ku Nyamuhanga ni ngebe y'erikota ya Yesu Kristo, Omukama wetu." (Baroma 6:23).

Kaliky'etu, iwe wabiriha engebe yawe yoko Nyamuhanga, uwatirire oko kyo wabirihamba omw'ikiriria n'olwanzo ebirir ko Nyamuhanga: busana n'nzumwa ya Paulo. Kusangwa nasi oyo nabirikiriria y'omo 2 Timoteo 1:12; Kundi nyasi ndeke kwakatoka eriteya ebyo abirihira omo byala biawe erihika oko kiro ekyo (Baroma 6:23).

Oyihimbe omw'ikiriria ribuyirire; usabe kirimu abuyirire. Uyi-hire omo lwanzo lwa Nyamuhanga, ukalebya Yesu yo nzira n'ekwenene n'engebe yoyukandiswasa kandi erisyasondy a buwe, omwami wa Bami, Mukama wa bakama.

"Neryo okw'oyukatoka eribateya okw'itoga, kandi akatoka eribaleta omo lukengerwa lw'embere siwe omo butseme benene, isimuwite eky'erihandikiriribwa oku Nyamuhanga muguma

musa, omulamia wetu, ukwiye habye olukengerwa, n'obukulu, n'obutoki bosu, n'ehamuli, eritsuka oko migulu yosi ya kera, na lino lino na kera na kera Amina.”

Copyright ANGP

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuftamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)